

Porsgrunn kommune

Kultur, idrett og fritid

Kultur- og likestillingsdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
23/01748-2

Dato
31.01.2023

Innspill fra Porsgrunn kommune til nasjonal kulturfrivillighetsstrategi og regionale kulturfond

Viser til brev datert 7. november 2022, ref. 22/2979, med oppfordring om å komme med innspill til regjeringens arbeid med kulturfrivillighetsstrategi og regionale kulturfond. Porsgrunn kommune gir honnør for at kulturdepartementet legger opp til en prosess med tidlig og bred medvirkning.

Innspillene fra Porsgrunn kommune er i hovedsak gitt med bakgrunn i kommunens rolle ovenfor frivilligheten lokalt, samt kjennskap til frivillighetens betydning og utfordringer fremkommet i løpende samspill og dialog med lags- og organisasjonslivet. Dette med utgangspunkt i formålet om at kulturen skal være mangfoldig og gi alle mulighet til å delta, samt frivillighetsmeldingens intensjoner om en sterk, selvstendig og mangfoldig frivillighet.

Porsgrunn kommune ønsker å peke på følgende momenter:

1. Anerkjennelse av betydningen, mangfoldigheten og uforutsigbarheten i frivilligheten

Porsgrunn kommune understøtter betydningen av frivilligheten for enkeltindivider og samfunn. Både hva gjelder egenverdien i å delta i frivillig arbeid, bidraget til utvikling av aktiviteter, møteplasser og innhold, merverdien for dem engasjementet kommer til gode, samt verdiskapingen i frivilligheten som helhet. Tilbudet som frivillige lag/organisasjoner bidrar med for innbyggerne i et lokalsamfunn er uvurderlig, og et nødvendig supplement til kommunens tjenester. Særlig gjelder dette frivillighetens bidrag til en meningsfull fritid.

Det er viktig at kommunene anerkjenner innsatsen frivilligheten yter og synliggjør betydningen av feltet.

2. Hvilke deler av frivilligheten omfatter strategien som skal utarbeides?

Det er vår oppfatning at det trengs avklaring og «oppdydding» i begrepet frivillighet og hvem strategien omfatter. Det opereres med begrepet *kulturfrivilligheten*. Hvilke deler av frivilligheten inngår i dette? Lag/organisasjoner med formål/aktivitet knyttet til de ulike kunstuttrykkene? Eller omfavner strategien det utvidede kulturbegrepet som inkluderer idrett, og friluftsliv? Det betyr at frivilligsentraler, humanitære organisasjoner, sosiale foreninger osv ikke er en del av strategien? Hva med enkeltfrivilligheten? Og er det kun «ekte» *frivillig*, lokal, ubetalt frivillighet? Eller også delvis kommersielle, større organisasjoner med nasjonale støtteordninger og «ansatte frivillige»?

Postadresse
Porsgrunn kommune
Postboks 128
3901 Porsgrunn

Besøksadresse
www.porsgrunn.kommune.no

Telefon: +47 35 54 70 00

Epost: postmottak@porsgrunn.kommune.no

Bankgiro:
Org.nr.: 939991034

Her kan det være hensiktsmessig å benytte «hovedkategorier» for frivillighet og tydeliggjøre mål og strategier for de ulike frivillighetsområdene. Det trengs en differensiert tilnærming til ulike deler av frivilligheten og de ulike formålene de representerer.

3. Forventninger til kommunene som tilrettelegger for frivilligheten lokalt

Det er ønskelig at en nasjonal kulturfrivillighetsstrategi kommuniserer tydelige forventninger til kommunenes rolle ovenfor frivillig sektor. Kommunens tilrettelegging for frivilligheten er nødvendig for å sikre et mangfoldig tilbud til befolkningen. Det er i kommunene, lokalt, der folk bor, at den frivillige aktiviteten utspiller seg (selv om enkelte foreninger har kommune-/regionovergripende tilbud/nedslagsfelt). Kommunens rolle ovenfor frivilligheten er en kombinasjon av tilrettelegger, koordinator, samarbeidspartner, rådgiver og økonomisk bidragsyter. Dette gjennom eksempelvis å yte tilskudd, tilgjengeliggjøre lokaler/anlegg, bidra med utstyr, samspille om innhold/aktivitet, kompetanseutveksling via dialog og samarbeid, involvering i utvikling av tjenester, ha oversikt over frivilligheten, samt gi relevant informasjon (om f.eks. tilskuddsmuligheter, støtteordninger). Med respekt for lokaldemokratiet, lokale rammebetingelser og handlingsrom bør det tilstrebes størst mulig forutsigbarhet for driften av frivillige lag/organisasjoner. Det er også viktig å legge til rette for dialog og involvering med faste, strukturerte møtepunkter hvor frivilligheten får anerkjennelse og innflytelse. Kommunen bør ha en konkret strategi/holdning til hvordan samhandle med frivilligheten.

4. Frivillighetsregisteret må revitaliseres, kvalitetssikres og komplementeres

Dagens frivillighetsregister er mangelfullt, lite oppdatert, har mange feilkilder, er krevende for frivillige lag/organisasjoner å forholde seg til/oppdatere, samt omfatter kun deler av feltet. Det bør opprettes et nytt, felles register for alle frivillige lag/organisasjoner som innrettes slik at det faktisk gjenspeiler den reelle frivilligheten, innehar relevante opplysninger og kan benyttes som sentralt register for oversikt over frivilligheten, som utgangspunkt for søknader og som base for informasjon som trengs til ymse rapporteringer osv. (Som eksempel kan nevnes at når Porsgrunn kommune skulle utvikle en egen digital løsning med oversikt over aktivitetstilbydere, «Aktivitetsportalen Porsgrunn» så tok vi et uttrekk fra frivillighetsregisteret. Det bestod av ca 600 foreninger. Etter mye research, dialog med den enkelte forening osv, er det reelle tallet for Porsgrunn 320... Dette beror på at det f.eks. er bostedet til foreningens leder som kommer som tilhørighet til kommune, ikke der frivillighetens aktivitet utspiller seg. Mange organisasjoner har heller ikke registrert seg, siden det er frivillig. I tillegg fant vi mange organisasjoner av mer privat karakter som «jentetur94» osv, hvor mange også var utdatert for lenge siden.)

5. Tilgang til hensiktsmessige lokaler, anlegg og fasiliteter er avgjørende

De aller fleste frivillige lag/foreninger trenger en base for sin aktivitet. Det være seg møteplass, øvingsrom, treningsanlegg osv. Flere kommuner tilrettelegger godt for sine frivillige organisasjoner. Men det kommer jevnlig henvendelser om behov for bedre tilrettelegging, mer egnede lokaler, tilgang til lager, øvingsrom, produksjonslokaler og møteplasser. Noen tilbys gratis/rimelig leie i kommunens lokaler, mens andre må leie privat eller eier egne anlegg. Det bør foreligge sentrale, forutsigbare støtteordninger som sikrer frivilligheten hensiktsmessige lokaler, uavhengig av kommunens arealkapasitet og økonomi. Dette gjelder både til investering for å utvikle lokaler, samt driftsmidler til daglig leie.

6. Forutsigbar driftsøkonomi

Frivilligheten generelt, og også lokalt i Porsgrunn, gir sterke, entydige signaler om at forutsigbar økonomi er vesentlig for å kunne opprettholde og utvikle aktivitet og innhold. I tillegg til inntekter fra medlemsavgift, dugnadsarbeid osv, utgjør støtte fra kommune, fylke og andre tilskuddsytere selve livsgrunnlaget til frivillige organisasjoner. Og det er veldig ulikt hvilke tilskuddsordninger som gjelder for den enkelte frivillige organisasjon, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Frivilligheten melder om behov for økt og forutsigbart «basistilskudd» til sin kjerneaktivitet/daglig drift. Så kan evt. prosjekttilskudd og sporadiske støtteordninger supplere aktivitet og innhold. Det bør være mulig å legge opp til en nasjonal «basisstøtte», basert på oppdaterte opplysninger i nytt sentralt frivilligregister og med utgangspunkt i den enkelte frivillige forenings formål og omfang. Det bør legges opp til byråkratiske løsninger for tilskudd som tar minst mulig tid og fokus for frivilligheten.

7. Behov for åpne, ubyråkratiske regionale (lokale?) kulturfond

Det er kommunens oppfatning at hensikten med regionale kulturfond er god, men at innretningen oppfattes noe uklar. Potensiale for bedre samspill mellom profesjonelt og frivillig kulturliv vil variere avhengig av sjanger, lokale forhold og «kapasitet» til utviklingsarbeid. Forholdet mellom de profesjonelle og amatører kjennetegnes av både samspill/harmoni og motsetninger, avhengig av hvilke deler av feltet det gjelder. En slik ordning er kanskje mest relevant for «kunst-frivilligheten»? Og er det knyttet opp til profesjonelle institusjoner, eller enkeltaktører?

Dersom en slik ordning skal «treffe» frivilligheten bør den forankres i deres kjernevirksomhet/basisaktivitet, og ikke innrettes som noe ekstra som krever mye papirarbeid og dokumentasjon.

Med hilsen

Mariann Eriksen
Virk.leder kult.idr.fritid

Brevet er godkjent elektronisk.